

ПОПОВА Александра Володимирівна,

доктор педагогічних наук, професор, декан факультету іноземних мов Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»; вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, 65020, Україна; тел. +38 0677543847; e-mail: alex-popova@ukr.net; ORCID ID: 0000-0002-6244-5473.

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ В АКАДЕМІЧНІЙ СФЕРІ: ЗМІСТОВІ ТА ЛІНГВО-ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ АСПЕКТИ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ, КИТАЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)

Анотація. *Метою* статті є аналіз англійськомовних та китайськомовних текстів оригінальних офіційних документів, що регламентують економіко-правові відносини в академічній сфері в XXI столітті, та варіантів їх перекладу українською мовою. *Об'єктом* дослідження є процес євроінтеграції України, співпраці України і КНР в академічному просторі та їхній документальний супровід. *Предмет* дослідження — лінгво-перекладацький інструментарій відтворення змісту офіційних документів, що регулюють умови співпраці України, ЄС і КНР в академічній сфері, з англійської і китайської мов українською мовою. *Результатами* дослідження є, з одного боку, уточнення понять «академічна діяльність», «академічна інтеграція», «права і обов'язки сторін академічної діяльності», «умови фінансування академічної діяльності», «синергізм перекладознавчої парадигми»; з іншого — виявлення феномена синергізму перекладознавчої парадигми в матеріалі дослідження. *Висновки:* Синергізм перекладознавчої парадигми в матеріалі дослідження специфіковано за такими показниками: 1) адекватність відтворення термінології українською мовою; 2) адекватність відтворення граматичних конструкцій; 3) збереження текстового фрейму. Успішність здійснення перекладу корелює як з лінгвістичною обізнаністю перекладача, так і з обізнаністю з практичним підґрунтям заключення і реалізації міжнародних угод в академічній сфері, програм академічної мобільності. *Перспективним* вважаємо подальше дослідження принципів взаємодії мовних та позамовних чинників при актуалізації синергізму в тексті оригіналу та перекладу.

Ключові слова: офіційні документи, економіко-правові відносини, академічна діяльність, академічна інтеграція, синергізм перекладознавчої парадигми, китайська мова, англійська мова, українська мова.

Вступ. Наразі, незважаючи на воєнні дії в Україні, наша країна посідає почесну позицію в сфері реалізації академічної діяльності на тлі успішних країн Заходу і Сходу. Україна активно бере участь у програмах економічної, наукової, освітньої та культурної співпраці в межах євроінтеграції та адаптується під нові формати взаємодії у цих сферах. З іншого боку, освітньо-наукова кооперація між Україною і Китаєм має певні позитивні результати, що пояснює зацікавленість КНР у спільних проєктах з українськими науковцями й освітянами.

Враховуючи той факт, що інноваційні винаходи й процеси відображаються в сучасній мові, можна констатувати оновлення лексичного потенціалу в текстах офіційних документів (економіко-правових угодах, освітніх контрактах, програмах академічної мобільності, грантових програмах тощо). Без сумнівів, вокабуляр відображає новації у галузях освіти і науки та вимагає безперервного вивчення, аналізу й трансформації відтворювального процесу кількісного та якісного контенту терміносистем, що передбачає поступового поліпшення рівня перекладу досліджуваних документів.

Академічна сфера відносин регламентується офіційними документами та орієнтується на виконання статей цих документів з фінансової та виконавчої точок зору. Відзначимо, що міжнародні угоди й контракти з європейськими країнами оформлюються англійською та українською мовами; проте, інтер-державні документи з КНР готуються китайською та українською мовами, подекуди додається англійська версія угоди або контракту. Перевага віддається перекладу типових оригінальних офіційних документів українською мовою.

В останній час простежується екстенція напрямків кооперації між Україною і країнами Євросоюзу, США та країнами Сходу, зокрема КНР у галузях освіти і науки. Такий стан зумовлює збільшення контингенту-учасників програм академічної мобільності та науково-технічних грантів, тому сьогодні перекладачі англійської і китайської мов є найбільш затребуваними на ринку праці. Вимоги до професіоналізму перекладачів та якості перекладу посилюються.

Актуальність дослідження зумовлена, насамперед, науково-технічними й освітніми прогресами, а також вимогами адекватного відтворення контенту інноваційних термінів у галузях освіти та науки й умовами регламентування сучасних фінансово-правових основ між Україною та країнами Заходу і Сходу. У ХХІ столітті мають поширення двомовні угоди / контракти, грантові програми, а саме: англійською й українською мовами (у межах євроінтеграції), а також китайською та українською мовами (у межах співпраці з КНР).

Наразі спостерігається тенденція, що українські викладачі, здобувачі вищої освіти й науковці активно беруть участь у програмах академічної мобільності, освітніх проєктах і грантах типу Erasmus +, Tempus (Tempus Mundus) тощо спільно з колегами з Євросоюзу. Європейські робочі групи з питань вищої освіти підтримують реформи в країнах ЄС та сприяють синергічному паралельному розвитку системи освіти, сектора дослідницької діяльності та інноваційних місій вишів задля актуалізації загального європейського освітнього та наукового просторів дружніх країн.

Академічна співпраця українських освітян з представниками освітньої та наукової галузей КНР передбачає реалізацію аналогічних програм у контексті ініціатив-проєктів Уряду Китаю “Belt and Road Initiative” і “A New Silk Road”. Серед популярних програм академічної мобільності вважаються семестрове і річне навчання за мовними та немовними спеціальностями в КНР, а також програми подвійного диплому «2 + 2» за освітнім рівнем «бакалавр».

Отже, знання англійської та китайської мов можна вважати запорукою успішного розуміння змісту документації, правильної навігації у фінансово-правових умовах академічної мобільності і грантових програм, що забезпечує точне відтворення текстів оригіналів українською мовою.

Формулювання завдань. Метою роботи є аналіз англійськомовних та китайськомовних текстів оригінальних офіційних документів, що регламентують економіко-правові відносини в академічній сфері в ХХІ столітті, та варіантів їх перекладу українською мовою. Досягнення поставленої мети передбачає розв’язання таких завдань: уточнити поняття «академічна діяльність», «академічна інтеграція», «права і обов’язки сторін академічної діяльності», «умови фінансування академічної діяльності», «синергізм перекладознавчої парадигми»; систематизувати корпус матеріалу дослідження (вихідні тексти та тексти перекладу офіційних документів, що регламентують економіко-правові відносини в академічній сфері в ХХІ столітті); визначити кількісні характеристики синергізму перекладознавчої парадигми в матеріалі дослідження.

Матеріали та методи дослідження. Матеріалом дослідження слугували англійськомовні та китайськомовні контракти та угоди, програми академічної мобільності та освітньо-наукові гранти українською мовою в межах двох векторів академічної співпраці — Україна і Євросоюз, Україна та КНР. Обсяг документів складає 50 сторінок. У роботі використано такі методи дослідження: *теоретичні*: аналіз композиційно-контентного оформлення досліджуваних офіційних документів для визначення специфіки реалізації міжнародної академічної діяльності; *зіставний метод* для виявлення лексико-граматичних особливостей англійськомовних і китайськомовних текстів документів та їх варіантів перекладу українською мовою; *метод систематизації* та метод *перекладацького аналізу* для систематизації та синтезу конструктів, використаних при перекладі досліджуваних лінгвістичних одиниць українською мовою.

Результати та дискусія. Академічна діяльність пронизує майже всі рівні освіти та науково-технічні галузі, тому знаходиться у фокусі багатьох науковців протягом останнього століття. Перш

за все, академічна діяльність ототожнюється з науковою діяльністю. Відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2016) наукова діяльність — це «інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження». Академічна діяльність корелює з академічною (науковою) культурою та доброчесністю. Українська авторка Л. Висоцька (Висоцька, n. d.) проводить аналіз складових академічної культури, до яких вона відносить академічні інститути, академічну (наукову, навчальну) діяльність, академічну доброчесність, академічне письмо й академічну мобільність. Значну увагу приділяється академічному письму, тобто коректності письмової репрезентації результатів наукової або навчальної діяльності педагогічних (науково-педагогічних) працівників та здобувачів освіти, створених в академічних умовах. М. Стріха асоціює наукову (академічну) діяльність з інтелектуальною творчою діяльністю (Енциклопедія сучасної України, 2020). Однак, науковець відмічає деякі причини падіння престижу наукової діяльності в Україні через низьке фінансування наукової сфери та скорочення кількості осіб, зайнятих нею. З огляду на нормативність репрезентації досліджуваного феномена, під **академічною діяльністю** розуміємо інтелектуально-творчу діяльність, спрямовану на одержання нових знань у процесі реалізації фундаментальних і прикладних наукових досліджень в академічних умовах, і пошук шляхів їх застосування.

Спільна декларація Міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти» (1999) визначила першочергове значення освіти та освітнього співробітництва для розвитку і зміцнення стабільних, мирних і демократичних суспільств. Впровадження цієї декларації передбачає затвердження загальносприйнятної та порівнянної системи вчених ступенів; запровадження системи на основі двох ключових навчальних циклів: додипломного післядипломного; створення системи кредитів на зразок Європейської системи трансферу оцінок (ECTS). Особливе місце у забезпеченні зміцнення інтелектуального, культурного, соціального, наукового та технологічного потенціалу відводиться академічній мобільності.

Основним механізмом реалізації співпраці України з КНР у сфері освіти як одного з пріоритетних напрямів двосторонніх відносин є Підкомісія з питань співробітництва в галузі освіти між Україною та КНР, утворена у 2011 р. в рамках Комісії зі співробітництва між Урядом України та Урядом КНР. З нагоди відзначення у 2021 році 10-ї річниці встановлення відносин стратегічного партнерства між Україною та Китаєм відбулася церемонія заснування Альянсу українських та китайських університетів, що об'єднав 49 українських та 92 китайських закладів вищої освіти. Пріоритетними напрямками його діяльності визначено: розвиток академічної мобільності науково-педагогічних працівників; створення викладацьких та дослідницьких команд; відкриття спільних лабораторій та освітніх центрів; розвиток академічної мобільності; впровадження сучасних технологій онлайн-навчання тощо (Посольство України, 2022).

На засадах вищенаведених документів можна спостерігати орієнтири на **академічну інтеграцію**, яку детермінуємо як процес взаємодії країн в галузях освіти, науки й техніки, що зумовлює зближення академічних механізмів, регулюється міждержавними угодами та міждержавними органами та актуалізується через реалізацію спільної інтер-державної наукової (науково-технічної) діяльності, участь в програмах академічної мобільності, уніфікацію систем науки й освіти, а також системи вчених ступенів.

Зміст статей нормативних документів, що регламентують умови реалізації міжнародної академічної діяльності, відповідають Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2016). Виокремлюємо такі **права**, якими користуються учасники академічних міждержавних програм, і які віддзеркалюються в офіційних документах:

- обирати види, напрями і засоби наукової і науково-технічної діяльності відповідно до своїх інтересів, творчих можливостей та загальнолюдських цінностей;
- об'єднуватися з іншими вченими в громадські організації, постійні або тимчасові наукові колективи для провадження спільної наукової, науково-технічної та науково-педагогічної діяльності;
- брати участь у конкурсах на проведення наукових досліджень, які фінансуються за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел відповідно до законодавства України;
- здобувати визнання авторства на наукові і науково-технічні результати своєї діяльності;
- публікувати результати своїх досліджень або оприлюднювати їх в інший спосіб у порядку, встановленому законодавством України;
- отримувати належні стимулювання та мотивацію до наукової і науково-технічної діяльності, орієнтовані на об'єктивну оцінку реалізації конкретних завдань за кінцевим результатом тощо.

Іншими словами, для участі в міжнародних академічних програмах аплікант керується своєю «науковою потужністю», бажанням (або відсутністю бажання) працювати в команді, фінансовою складовою процесу проведення досліджень, можливістю оприлюднювати результати своєї роботи, а також мотиваційними джерелами для активізації академічної діяльності.

Обов'язки сторін академічної діяльності охоплюють такі вектори (Закон, 2016): • не завдавати шкоди здоров'ю та життю людини, навколишньому природному середовищу; • додержуватися етичних норм наукового співтовариства, неухильно дотримуватися норм права інтелектуальної власності.

Такі обов'язки є універсальними, незалежно від виду академічної діяльності та використання будь-якого права у цьому зв'язку.

Фінансування академічної діяльності корелює з вихідною продукцією та результатами навчання / стажування учасників програм академічної мобільності / стажування, освітніх / наукових грантів тощо, а саме:

1) здобувачі вищої освіти отримують стипендію за успішне навчання; в іншому випадку — передбачено оплата додаткового / повторного курсу навчання;

2) грантові наукові та / або наукові проєкти, зорієнтовані на науково-педагогічних працівників, (молодих) науковців та здобувачів вищої освіти, фінансуються протягом терміну виконання досліджень або наприкінці проєкту за умови продукування результатів досліджень у вигляді звіту, наукової статті, наукової доповіді, (індивідуального або колективного) монографічного дослідження, наукового відкриття, тощо.

Отже, **умови фінансування академічної діяльності** тлумачимо як пререквізити отримання фінансової підтримки учасниками програми під час реалізації академічної діяльності (освітньої і наукової).

З огляду на уточнені поняття, вважаємо за доцільне виявити лінгвістичні особливості оформлення вихідних текстів та текстів перекладу офіційних документів, що регламентують економіко-правові відносини в академічній сфері в ХХІ столітті задля виявлення синергізму перекладознавчої парадигми. **Синергізм** асоціюємо з посиленням якості перекладу на всіх лінгвістичних рівнях, тобто покращення якості перекладу вихідних текстів мовою перекладу з урахуванням лінгвістичних особливостей тексту оригіналу і мови перекладу, що призводить до продукування тексту перекладу із максимальним збереженням адекватності його змісту.

Синергізм перекладознавчої парадигми було ідентифіковано за такими **показниками**:

1) адекватність відтворення термінології українською мовою;

2) адекватність відтворення граматичних конструкцій;

3) збереження текстового фрейму.

А. Адекватність відтворення термінології українською мовою

Термінологія посідає основну позицію в лексико-семантичному фундаменті змістового навантаження офіційної документації. Через наявність багатозначних слів, синонімів, омонімів, термінів-неологізмів в академічному обігу саме їх адекватне відтворення мовою перекладу є запорукою коректного розуміння сутності економіко-правових документів. Спостерігаються деякі розбіжності у семантиці термінів-синонімів. Наприклад: *payment* — оплата за послуги, товари тощо (服务费 / fúwùfèi), *fees* — збори, плата за навчання (训练费 / xùnlìan fèi), *costs* — витрати на реалізацію якоїсь діяльності, *expenses* — витрати, що сплачує особа (费用 / fèiyòng — cost, expenditure, expense), *reimbursement* — відшкодування, повернення грошей, компенсація (补偿开支 / bùcháng kāizhī) тощо. Деякі різні терміни в англійській мові мають однакові відповідники в китайській мові, що заслуговує на увагу.

Слід зацентрувати на те, що з першого погляду схожі сталі словосполучення можуть бути різними та відігравати смислорозрізняльну роль. Наприклад: *European Council* і *Council of Europe*. *European Council* (Європейська рада) — вищий політичний орган Європейського союзу, який складається з глав держав та урядів держав-членів ЄС (欧洲理事会 / ōuzhōu lǐshìhuì). *Council of Europe* (Рада Європи) — міжнародна організація 46 держав-членів у європейському просторі (欧洲委员会 / ōuzhōu wéiyuánhùi). У китайській мові «академічний (навчальний) час» має два відповідника: 学时 / xuéshí та 课时 / kèshí (class hour; period; class period; lesson period).

Міжгалузеві терміни-омоніми викликають значні труднощі у перекладі та потребують ретельного лінгво-перекладацького аналізу. Наприклад: «code» в інформаційно-технологічній галузі має значення «код, шифр», проте в сфері дипломатії та юриспруденції — «кодекс» (法典 / fǎdiǎn). У китайській мові слова «код» і «шифр» використовуються як складні (словосполучення) з уточнювальним елементом, наприклад: 电码 / diànmǎ — телеграфний код, 密码 / mìmǎ — шифрований код, 源代码 / yuándaimǎ — програмний код тощо.

Серед скорочень можна навести такі омонімічні аббревіатури: *D / A* у значеннях «Documents Attached» (附加文件 / fùjiā wénjiàn), «Deposit Account» (存款账户 / cúnkuǎn zhànghù), «Documents Against Acceptance» (承兑交单 / chéngduì jiāodān). У китайській мові вкрай рідко використовуються аббревіатури, тому під час перекладу документів відтворюється повна форма терміна. Якщо термін має міжнародне призначення і фіксується в словниках в одному значенні, можна надати аббревіатуру в тексті перекладу. Наприклад: 要人 / yàorén; 贵宾 / guìbīn — дуже важлива персона; високий (почесний) гість; в українській мові це словосполучення можна передати змішаним типом — VIP-персона.

Б. Адекватність відтворення граматичних конструкцій

Серед найбільш розповсюджених граматичних конструкцій в англійськомовних й китайськомовних документах було виокремлено звороти або підрядні речення у складі складних речень із функцією «додаток». Наприклад: *Both experiments revealed the rated dimensions to be interrelated* (Обидва експерименти показали, що оцінні параметри тісно пов'язані між собою). Спостерігаємо в англійській мові зворот «The Complex Object», який перекладено українською мовою через підрядне речення додатку. 许多人认为私人办学可助长精英主义。 (*Many people believe that private education encourages*

elitism). У китайській мові застосовано підрядне речення додатку, яке українською мовою перекладається аналогічним засобом: *Багато людей вважають, що приватна освіта заохочує елітарність*.

Умови виконання договорів з академічної мобільності / діяльності специфікуються через підрядні речення умови (як в англійській і китайській мовах, так і в мові перекладу). Наприклад: *If an applicant does not fulfill the requirements under this Agreement, he / she will be expelled from the programme* (Якщо стипендіат не виконує вимоги цієї Угоди, його/її буде виключено з програми). 如果这一年的学习费用全部包含在奖学金里面, 我们开一个教学点. (Якщо плата за навчальний рік буде повністю включена в стипендію, ми відкриємо навчальний центр).

Синтаксичний паралелізм є типовою характеристикою для мов тексту оригіналу і тексту перекладу. Наприклад: *This intensive, practical conference for businessmen aims to: — increase your business productivity; — enable networking with business partners* (Ця інтенсивна, практична конференція для бізнесменів націлена на: — підвищення Вашої бізнес-продуктивності; - введення співпраці між бізнес-партнерами). В китайському документі: 孔子学院院长应当: 能说流利的俄语或乌克兰语; 通过了解乌克兰的民族传统、政治和社会现象来了解和理解; 具有跨文化交际能力 / *Kǒngzǐ xuéyuàn yuánzhǎng yīngdāng: néng shuō liúli de èyǔ huò wūkèlán yǔ; tōngguò liǎojiě wūkèlán de mínzú chuántǒng, zhèngzhì hé shèhuì xiànxàng lái liǎojiě hé lǐjiě; jùyǒu kuà wéncuā jiāolì nénglì* (Директор Інституту Конфуція повинен: вільно володіти російською або українською мовами; знати та розуміти українські національні традиції, політичні та соціальні явища; мати навички міжкультурного спілкування). Синтаксичний паралелізм у наведених прикладах актуалізується через інфінітивні звороти.

В. Збереження текстового фрейму

Під збереженням текстового фрейму розуміємо дзеркальне відтворення структури документу в мові перекладу, а саме: дотримання всіх абзаців; однакове розташування заголовків статей договору / угоди; узгодження шрифту (нахил, товщина, кегль тощо); репродукція інформації за об'ємом відповідно до номера сторінки. Відзначимо, що кількість сторінок у перекладеному тексті має співпадати з оригіналом. Проте, під час перекладу з англійської мови українською об'єми текстів загалом співпадають; з китайської мови українською — виникають складнощі, оскільки китайськомовні тексти займають меншу площу розташування через лінгвістичні особливості. У цьому випадку можна порекомендувати зменшити кегль (розмір шрифту) в перекладі українською мовою. Необхідно також вербально позначити місце розташування печаток з назвою інституції, яка засвідчує документ («кругла печатка установи» тощо), і підписи сторін (<підпис>). Якщо в документі деякі дані вписуються від руки. В мові перекладу ці фрази виділяються курсивом.

З огляду на аналіз текстів оригіналів та текстів перекладу досліджуваного матеріалу, реалізацію синергізму перекладознавчої парадигми за виокремленими показниками було зафіксовано за такими кількісними даними:

- 1) адекватність відтворення термінології українською мовою — 43 %;
- 2) адекватність відтворення граматичних конструкцій — 38 %;
- 3) збереження текстового фрейму — 19 %.

Таким чином, на сучасному етапі розвитку міжнародних зв'язків України з країнами Заходу і Сходу та вдосконалення якості перекладу економіко-правових документів в академічній сфері ключову позицію відіграє коректність розуміння й відтворення англійськомовного / китайськомовного термінологічного апарату, граматичних конструкцій, а також текстового фрейму. Іншим фактором, який слід враховувати, є обізнаність перекладача з практичним підґрунтям заключення і реалізації міжнародних угод в академічній сфері, програм академічної мобільності, грантових проєктів тощо.

Висновки. Результати дослідження засвідчили наступне:

- Академічна діяльність трактується як інтелектуально-творча діяльність, спрямована на одержання нових знань у процесі реалізації фундаментальних і прикладних наукових досліджень в академічних умовах, і пошук шляхів їх застосування.

- Академічну інтеграцію розуміємо як процес взаємодії країн в галузях освіти, науки й техніки, що зумовлює зближення академічних механізмів, регулюється міждержавними угодами та міждержавними органами та актуалізується через реалізацію спільної інтер-державної наукової (науково-технічної) діяльності, участь в програмах академічної мобільності, уніфікацію систем науки й освіти, а також системи вчених ступенів.

- Права і обов'язки сторін академічної діяльності асоційовано з «науковою потужністю» апліканта, його бажанням (або відсутністю бажання) працювати в команді, фінансовою складовою процесу проведення досліджень, можливістю оприлюднювати результати своєї роботи, а також мотиваційними джерелами для активізації академічної діяльності за умови виконання обов'язків за законодавчою базою України.

- Умови фінансування академічної діяльності детермінуємо як пререквізити отримання фінансової підтримки учасниками програми під час реалізації академічної діяльності (освітньої і наукової).

- Корпус матеріалу дослідження (англійськомовні і китайськомовні тексти та тексти перекладу офіційних документів українською мовою), що регламентує економіко-правові відносини в академічній сфері в ХХІ столітті), охоплює контракти та угоди, програми академічної мобільності та освіт-

ньо-наукові гранти в межах двох векторів академічної співпраці — Україна і Євросоюз, Україна та КНР.

• Синергізм перекладознавчої парадигми в матеріалі дослідження специфіковано за такими показниками: 1) адекватність відтворення термінології українською мовою (43 %); 2) адекватність відтворення граматичних конструкцій (38 %); 3) збереження текстового фрейму (19 %).

• Успішність здійснення перекладу корелює як з лінгвістичною обізнаністю перекладача, так і з обізнаністю з практичним підґрунтям заключення і реалізації міжнародних угод в академічній сфері, програм академічної мобільності.

Перспективним вважаємо подальше дослідження принципів взаємодії мовних та позамовних чинників при актуалізації синергізму в тексті оригіналу та перекладу.

Література

1. Висоцька Л. В. (п. д.). *Основи академічної культури*. URL : <http://kk.nau.edu.ua/article/910/>
2. Енциклопедія сучасної України : в 24 т. 2020. URL : https://esu.com.ua/search_articles.php?id=70608/
3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2016. № 3. Ст. 25. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text/>
4. Європейський простір у сфері вищої освіти : Спільна декларація Міністрів освіти Європи. Болонья, 1999. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_525#Text/
5. Співпраця у сфері освіти. *Посольство України в Китайській Народній Республіці та Монголії (за сумісництвом)*. URL : <https://china.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/4965-spivpracya-v-galuzi-osviti/>

References

1. Vysotska, L. V. *Fundamentals of academic culture [Osnyovy akademichnoi kultury]*, available at : <http://kk.nau.edu.ua/article/910/>
2. *Encyclopedia of modern Ukraine* : in 24 volumes (2020) [*Entsyklopediia suchasnoi Ukrainy* : u 24 t.], available at : https://esu.com.ua/search_articles.php?id=70608/
3. “The Law of Ukraine “On scientific and scientific-technical activity” (2016), *Verkhovna Rada Data* [“Zakon Ukrainy «Pro naukovu i naukovo-tekhnichnu diyalnist»”, *Vidomosti Verkhovnoi Rady*], Kyiv, issue 3, article 25. Available at : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text/>
4. *European space in the field of higher education* : Joint Declaration of the European Ministers of Education (1999) [*Yevropeys'kyi prostir u sferi vyshchoyi osvity* : Spil'na deklaratsiya Ministriv osvity Yevropy], Bologna, available at : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_525#Text/
5. Cooperation in the field of education”, *Embassy of Ukraine in the People’s Republic of China and Mongolia (part-time)* [“Spivpratsia u sferi osvity”, *Posol'stvo Ukrainy v Kytays'kii Narodnii Respublitsi ta Monholiiji (za sumisnyts'tvom)*], available at : <https://china.mfa.gov.ua/spivrobitnictvo/4965-spivpracya-v-galuzi-osviti/>

Oleksandra V. POPOVA,

Doctor of Pedagogical Sciences, Full Professor, Dean of the Foreign Languages Department, State institution “South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky”; 26 Staroportofrankivska Str., Odesa, Ukraine; tel.+38 0677543847; e-mail: alex-popova@ukr.net; ORCID ID : 0000-0002-6244-5473.

ECONOMIC AND LEGAL DOCUMENTS IN THE ACADEMIC SPHERE: CONTENT-RELATED, LINGUISTIC AND TRANSLATIONAL ASPECTS (ON THE MATERIAL OF ENGLISH, CHINESE AND UKRAINIAN)

Summary. The *purpose* of the article is to analyze English and Chinese texts of the authentic official documents regulating economic and legal relations in the academic sphere in the XXI century as well as their translated versions in Ukrainian. The *object* of the study is the process of Ukraine’s EU integration and cooperation with the P. R. C. in the academic sphere alongside their documentary support. The *subject* of the research is language and translation tools aimed at reproducing the content of the authentic official documents regulating cooperation terms and conditions between Ukraine, European Union, and China in the academic sphere from English and Chinese into Ukrainian. The *results* of the study are, on the one hand, specification of the concepts “academic activity”, “academic integration”, “rights and obligations of parties to academic activity”, “conditions for financing academic activities”, “synergism of the translational paradigm”; on the other hand — identification of the synergism phenomenon within the translational paradigm under focus. **Conclusions:** synergism of the translational paradigm within the research material has been specified according to these indicators: 1) adequacy of reproducing terminology in the Ukrainian language; 2) adequacy of reproducing grammatical constructions; 3) preserving the text frame. The success of translation is correlated both with the linguistic awareness of the translator and with the awareness of the practical basis for concluding and implementing international agreements in the academic field, academic mobility programs. The *perspectives* of further research are seen in the study of interaction principles of linguistic and extralinguistic factors while dealing with synergism in the source and target texts.

Key words: official documents, economic and legal relations, academic activity, academic integration, synergism of the translational paradigm, Chinese, English, Ukrainian.

Статтю отримано 30.04.2023 р.